

**2026-2027-O‘QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM
MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARNING
7-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST
TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

2026-2027-O‘QUV YILIDA IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI TIZIMIDAGI MAKTABLARNING 7-SINFIGA QABUL IMTIHONI UCHUN MATEMATIKA FANIDAN TEST TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 7-sinfiga o‘qishga qabul qilish bo‘yicha hujjat topshirgan nomzodlarning matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini baholashda foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli, baholash mezonini va o‘tkazilish tartibiga qo‘yilgan talablarni belgilaydi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholash maqsadi – nomzod o‘quvchilarining matematika fanidan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini amaldagi dasturlarda belgilangan o‘quv maqsadlari asosida kompleks baholash. Mazkur baholash natijalari asosida ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi maktablarining 7-sinfiga qabul qilish bo‘yicha qarorlar asoslangan (valid) bo‘lishini ta’minlash maqsadida baholashda validlik, ishonchlilik, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilinishi ta’minlanadi.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 27-maydagi “Prezident, ijod, ixtisoslashtirilgan maktab va maktab-internatlarga o‘quvchilarni saralab olish hamda qabul qilish tartibiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida”gi 214-son qarori.
2. Matematika fanidan umumiy o‘rta ta’limning 5-6-sinflar uchun amaldagi o‘quv dasturi

III. Baholash qamrovi va ajratilgan vaqt

Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi tizimidagi maktablarning 7-sinfiga qabul jarayonida o‘quvchilarning matematika fanini bilish darajasini aniqlash uchun jami **30 ta** yopiq test topshirig‘i taqdim etiladi. Topshiriqlarni bajarish uchun **75 daqiqa** vaqt berilgan. Bunda yopiq test topshiriqlaridan foydalaniladi.

Test topshiriqlarining mazmun sohasi, baholanadigan bilim, ko‘nikma va kompetensiyalar bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvallarda aks etgan:

Mazmun soha	Baholanadigan konstruktlar	Testlar soni
1. Sonlar va amallar (1-8 savollar)		8 ta
1.1. Natural sonlar va amallar	<p>Ko'pxonali sonlar ustida 4 amalga doir hisoblashda amallar tartibi algoritmini qo'llay olish.</p> <p>2, 3, 4, 5, 9, 10-sonlariga bo'linish alomatlarini ajrata olish.</p> <p>Qoldiqli bo'lish algoritmini matnli masalalar yechishda qo'llay olish, fikrlarni izohlay olish.</p>	3
1.2. Kasrlar, o'nli kasrlar	<p>Turli maxrajli aralash kasrlar ustida qo'shish, ayirish, ko'paytirish va bo'lish amallarining xossalari qo'llay olish.</p> <p>Bir xil va turli maxrajli kasrlarni taqqoslash qoidalaridan foydalanib masalalarni yecha olish.</p> <p>Turli maxrajli aralash kasrlar ustida qo'shish, ayirish, ko'paytirish va bo'lish qoidalarini amaliy vaziyatlarga doir masalalarni yechishda qo'llay olish.</p> <p>Oddiy kurslarning qo'shish va ayirish qoidalarini amaliy muammolarni hal qilishda qo'llay olish.</p> <p>Sonning qismini topishga doir bir necha bosqichli matnli masalalarni yecha olish.</p> <p>Qismiga ko'ra sonni o'zini topishga doir bir necha bosqichli matnli masalalarni yecha olish.</p> <p>Sonning qismini topishga doir bir necha bosqichli nostandart masalalarni yechishda mos qoidalarni qo'llash, asoslash, xulosa chiqara olish.</p>	5
2. Algebra va funksiyalar (10-21 savollar)		13 ta
2.1. Algebraik ifodalarni soddalashtirish	<p>Berilgan ketma-ketlikdagi qonuniyatni aniqlab, tushirib qoldirilgan hadlarni aniqlay olish va noma'lum parametrlarni topa olish.</p> <p>Algebraik ifodalarning asosiy xossalari va o'xshash hadlar haqidagi tushunchalarni biladi.</p> <p>Algebraik ifodani soddalashtirib, uning son qiymatini topa olish.</p> <p>Berilgan shartga asosan kasr -chiziqli tenglamalarning ildizini topa olish.</p> <p>Amaliy masalalarni yechishda masalaning matematik modelini yarata olish, tenglamalar tuzib, noma'lum parametrlarni aniqlay olish.</p>	7

	Nostandart masalalarni yechishda masalaning matematik modelini yarata olish, tenglamalar tuzib, vaziyatni baholay olish, tahlil qila olish va xulosa chiqarish.	
2.2. Nisbat va proporsiya	<p>Foiz qatnashgan amaliy vaziyatlarga doir masalalarni yechishda tahlil qilish, mos qoidalarni qo'llash va xulosa chiqarish.</p> <p>Bajarilgan ishga oid nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholash, tahlil qilish va xulosa chiqarish.</p> <p>Berilgan shartga ko'ra o'zgaruvchan nisbatlar hamda uch miqdor nisbatiga oid amaliy masalalarni yechishda mos qoidalarni qo'llay olish.</p> <p>Aralashmaga oid nostandart masalalarni yechishda mos qoidalarni qo'llaydi va xulosa chiqara olish.</p>	4
2.3. Harakatga oid masalalar	<p>Nuqtalarning birgalikdagi bir tomonlama va qarama – qarshi tomonlama harakatiga doir matnli masalalarni yechishda umumiy qoidalarni qo'llay olish.</p> <p>Quvish va kechikish harakatiga doir nostandart masalalarni yechishda vaziyatni baholash, tahlil qilish va xulosa chiqarish.</p> <p>Turli vaqtlarda turli tezliklardagi harakatning o'rtacha tezligini topishda vaziyatni baholash va xulosa chiqarish.</p>	2
3. Statistika va ehtimollik (22-24 savollar)		3 ta
3.1. Ma'lumotlar va ehtimollik	<p>Masalalar yechishda ma'lumotlarni diagramma, grafik, chizma va kontekstdan foydalanib, izohlay olish.</p> <p>To'plamlarga oid matnli masalalarni yechishda Venn diagrammasidan foydalana olish, umumlashtirish va farqlay olish.</p> <p>Kombinatorikaga oid amaliy masalalarni yechishda qo'shish va ko'paytirish qonunlaridan asosli ravishda foydalanish, tahlil qilish va xulosa chiqarish.</p>	3
4. Geometriya va o'lchashlar (25-30 savollar)		6 ta
4.1. Geometriya va o'lchov	<p>Chizmada berilgan uchburchak, to'rtburchak, romb, parallelogramm va trapetsiydagi noma'lum burchaklarni topishda qoidalarni qo'llay olish, asoslash va xulosa chiqara olish.</p> <p>Murakkab shakl perimetrini topishga oid bir necha bosqichli masalalarni yechishda sodda shakl perimetrini topish qoidalarini qo'llay olish.</p> <p>Uchburchak va to'g'ri to'rtburchak yuziga doir bir necha bosqichli masalalarni tahlil qilib, mos formulalarni tanlaydi, qo'llaydi va natijani asoslay olish.</p>	6

	<p>Murakkab shaklning yuzini topishga doir nostandart masalalarni yechishda sodda shakl yuzini topish qoidalarini qo‘llay olish, asoslay olish va xulosa chiqara olish.</p> <p>Kub va kuboidning hajmini topishga doir bir necha bosqichli masalalarni yechishda mos formulalarni qo‘llay olish va xulosa chiqara olish.</p> <p>Yarim va chorak ayladan iborat shakllarning perimetri hamda yarim va chorak doiradan iborat shakl yuzini topa olish.</p>	
Jami		30 ta

IV. Kognitiv ko‘nikmalar va baholash mezonlari

Topshiriqlar uchun belgilangan ballar ularning murakkablik darajasini, bajarishda talab etiladigan bilim, ko‘nikma va mantiqiy fikrlash hajmini hisobga olgan holda belgilangan.

Test topshiriqlarining kognitiv ko‘nikmalar va baholash mezonlari bo‘yicha taqsimoti quyidagi jadvalda aks etgan:

Kognitiv daraja	Izohi	Testlar soni (ta)	Baholash mezonlari (ball)
Bilish	Reproduktiv darajadagi topshiriqlarining mazmuni o‘quvchilar tomonidan o‘quv materialini qayta ishlanmasdan, ularning xotira qobiliyatini aniqlovchi, qonuniyatlar, xossalarni, formula, tushuncha va atamalarning mohiyatini bilish, yodda saqlash va tanish, odatiy vaziyatlarda qo‘llashga qaratilgan	6	1.1
Qo‘llash	Produktiv o‘quv topshiriqlarining o‘quvchilar tomonidan o‘rganilgan qoidalar va formulalarni tanish vaziyatlarda qo‘llashni talab etadi. Ushbu topshiriqlarda o‘quvchilar berilgan ma‘lumotlar asosida sodda hisob-kitoblarni bajaradi, standart shakldagi masalalarni yechadi hamda formula yoki qoidani to‘g‘ridan to‘g‘ri qo‘llaydi.	6	1.1
	Produktiv o‘quv topshiriqlari o‘quvchilardan o‘rganilgan qoidalar va formulalarni bir nechta bosqichdan iborat hamda qisman noodatiy vaziyatlarda ongli ravishda qo‘llashni talab etadi.	9	2.1

	Ushbu topshiriqlarda o'quvchilar masala shartini tahlil qiladi, mos yechim usulini tanlaydi, bir nechta formulalar yoki qoidalarni ketma-ket va mantiqiy bog'liqlikda qo'llaydi hamda yechim jarayonida oraliq xulosalar chiqaradi.		
Mulohaza qilish	Intellectual darajadagi topshiriqlar o'zlashtirilgan bilim, va ko'nikmalarni notanish vaziyatlarda qo'llash, tahlil qilish, sintezlash, qiyosiy taqqoslash, qonun va qonuniyatlarni qo'llab, umumlashtirishni talab qiladi	9	2.1

Test topshiriqlari umumiy **51 ball** bilan baholanadi. Test topshiriqlarida javob variantlarining faqat bittasi tanlanadi, ikki va undan ortiq tanlangan javoblar uchun ball berilmaydi.

V. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, dalolatnoma tuzib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VI. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. AHA MATEMATIKA 5-sinf I va II qism darslik va mashq daftari E.Ch. Chun Ming "Novda" 2024.
2. AHA MATEMATIKA 6-sinf I va II qism darslik va mashq daftari E.Ch. Chun Ming "Novda" 2024.